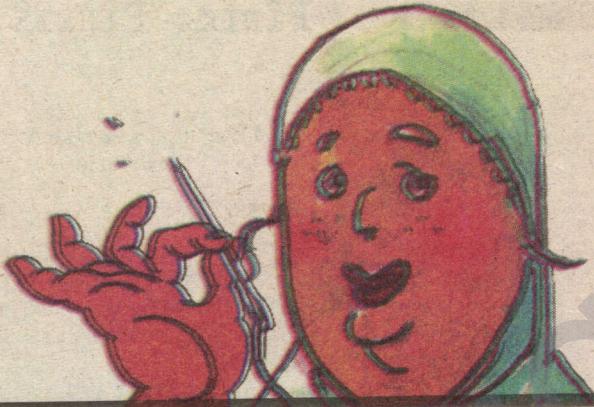

LÊRIMAR
1

pîne

qûna tazî tembûrê dixwazî

%100 KURDÎ

kovara qerfî û wêjeyî ji panzdeh rojan carekê derdikeve

2-15 kewçêr (EKİM)

1999

500.000 TL

* Dewletê hîna jî li hemberî polîtikayêna astîxwaz gav neavêtiye

BÊJE KURO!
LI KU DERÊ YE ?..
KEVOKA SPÎ KU
ÇIQLÊ DARAZZEYTUNÊ
DI DEVDE...
BIPEYIV!

Hebû tunebû kovareke bi navê Pîne tunebû. Çend kesen ku avê dikolin û dew dihêrin, dest bi derxistina wê kir.

★★★

Qet nekeve taya bersiva pirs "gelo ev Pîne çima derdikeve?" Naxwe dev ji Pîneyê berde, here li mala xwe rûne. Lewre ev pirseke binfilî û eletewş e. Lî tu dikarî bêjî, "heta niha çîma demeket?" Tu ji xwe re li ser bersiva vê pirsê bifikire. Quwet bel..

Niha tuyê-rahêjî Pîneyê, lî tu li serpêhatiya derketina wê nafikir. Çiroka Pîneyê, bû 'çiroka sújinê', heya ku me ew derxist malik li me mîrat bû. Dinya li serê me bû tarâ bêjingê (Cemil Densiz!) wê bêje te biwêja min bi kar anîye û doza copyrightê bikel). Me çendin caran bi "patronan" re ser kir û gelek caran xatir ji wan xwest. Mixabin li dawiyê em wekî nal û bizmar?

Em li ser qoltixên ku heyâ sibe 'reqsa qazakan' dikirin, raketin. Te digot qey moz dikin!.. Me digot, "heft xwezi û şerabxur û tolazên li bin piran." Dawiyê Heyva Sor a Somaliyê li me hate rehmê û du bat-taniyê û somya

TARA BÊJINGÊ

fay
mîna firek çay! ...

CEMİL DENLİ

Du celeb fay hene:
yek di binê dînyê de,
ya din di serê mirov de
Arhejo (faylesofe grek)

Fay ci ye, ci niye? Çawa, ji bo ci û li ku çêdibe? Erd çawa diheje, gava ku diheje ci dibe, ci nabe?

Li gorî ku Qutika Spî ya Navenda Lêkolînên Keserkuj li ser Pirêzên Bimij, qeyd kiriye, hin agahîyen sisimîk, jeolojîk, erdhejîk û axafîna têlê ya di navbera piloten fayê û serokê wan ê di navenda birêvebirina erdhejê rûniştî de pêk hatiye, li jêr diweşînim.

14'ê Tebaxê, saet 2,30'ê şevê: Rayedarê bin erdê, bi navê Binerdk --Elo, Gurî Gurî Qaqa, çankaya bi simaq?..

Gurî Gurî Qaqa GGQ (xwe ji bin Xemîlxêzê dikişine: ez bawer dikim telefoneke me heye)

-Belê ez im, fermo!

-Ez Binerdk!

-Xêr e, tu li gûyê xwe digerî vê saêtê?..

-Heşa, ez li te digeriyam, reisê min!..

-Tê çi bikewti, bikewte, xew li min herim!..

-Ê min jî mil li min qerim!..

-Mil çîma li te qerimî guro?..

-Serokê min fay!..

-Faya ci lawo, vê şeva nîvê şevê?

-Hildiweşe...

-Hildiweşe û ziqnabû! Ma tu xwe dikîşînî li bîn wê? Xwe bide alî!

-Ne ez tenê me, reisê min. Mîvan û heval û hogîrîn me gîşk li vir in. Wek min xwe dane ber.

-Mêvanen ci?

-Mêvanen me yê emerîkî, ewropî û gelê me yê welatperwer gîşk... ..

-Ez tê gîhistim, gîşk xwe bidin alî!..

-Ci teng e, me gişkan, her yekî bi tiştekî gir-

şandin. Xwedê Teala wan bîhêle û bi dilovaniya xwe wan şeh bike!

Tevî ku em geleki li karê xwe sor û germ bûn, berhemeke bi dil û aqîlê me pêk nehat. Ji bo vê yekê em daxwaza lêborînî ji we nakin(!), lê ji bo Pîneyeke bêpîne, em dê bêjîn "xwediyê sebrê melikê Misrê", lê dibe ku wişa jî bibe "xwediyê sebrê diçê qerbrê."

Ger pişti sê-çar hejmara Pîneyeke bi aqîl û dilî te dermeket, tu dikarî wê bidî ber pîvaz, kartol û sîran, ji ber ku sîr, pîvaz û kartolêne me nemane! Em bûnê mihtacê nanê şevê! (Guhê patronen me dîsa nabihîzel!)

Ligel kîmasiyêne xwe Pîne de gelek waran de xwe serbilind û şanaz dihesibîne. Di serf de Pîne bûye minber û platformeke niştimanî û neteweyî. Bo nimûne, cara yekemîn wê li Bakur karîkatûren xwerû bi zaravaya soranî û kirdik bêne weşandin. Dîsa nîvîkarân cihêraman û cihêhelwest wê di Pîneyê de binivîsin. Em bi vê yekê kîfa gurê pîr

dikin û xwe wekî raqîbê Kongreyê Neteweyî ya Kurdistanê dibînî!.. Em bang li Kongreyê dikin, bila xwe fesh bike û besdarî Pîneyê bibe. Lî em ne şewitiyê wê ne!..

Pîne, bi
pîneyê
xwe
derket

Dawiyê, em pêşrewê xwe Tewlo û Mîrkût bi rîz û humret bi bîr tînin, û her wiha daxwaza hevkîriyê ji kovara mîzahî Sixumeyê, ku li Silêmanî derdiçe dikin û ji wê re serkeftinê dixwazin. Dîsa em ji dil û can spasiya Azadiya Welat û Özgür Bakışê dikin.

★★★

Van kesan dawiyê av koland û gihiştin miraza xwe. Rahmet li dê û bavê xwendevan, xêzkar û nîvîkarân.

artêşa xwe ya bi nav û deng û bêhnteng, bi hewara gel de neçüye, aşxaneyek saz nekiriye!

Tulpetûjê Kumsor --Reisê min, ez bi sekala te avê vedixwim vêya ji min nexwaze! Ma qey tu dixwazî em bibin sosret?

(GGQ têlê digire) --Ez sosret mosretan nizanîm, ci hat gotin, ew!

Tulpetûj --Reisê min! Ez bi sekala te avê, bi çaroxa Xemîlxêzê qahwê vedixwim, vê yekê di me nekin! Me ev artêş bi salan e ji bo kuştin, şewitandin û wêrankirinê perwerde kiriye. Heger em wan bibin ciyê erdhejê, ewê malîn xera nebûne, kesê birîndar flîtine ji, bidin ber topan, bavêjin nav agirê Tuprasê...

-Wan qanîh bike, bira hin kesan xelas bikin li ber çavê çapemeniyê, emê wan xelat bikin; bişînîn Başûrê Rojhîlatê Tirkîye. Li wir ...

-Reisê min! Ez sekala te ji xwe re dikim pestgeh, dikim mezel, tê de radîzêm! Ma qey tu naxwazî min fam bik? Ev çend sal e, em ji wan re dibêjîn, "ger hevalên we ji li kîleka we birîn bûn, berdêne, bikujin; çekên xwe, alavên xwe, xelas bikin; dayik, helîkopteran nîn in, lê leşkeran tînin... Ger em vî tişteku tu dibêjîji wan bixwazin, ewê evz û qevz û dîn-bibin, baweriya wan wê biheje û me ji bidin ber topan! (Tulpetûj pîlaqê diguhere)

Pîlaqê: Dewleta me mein e, dikare di bin her barî de rabe, dewleta me, dewl, ...

(Lê gel hinekî nerazîbûna xwe nîşan dide, dengê xwe bilind dike. Binerdk, Sererdik, Dobelan, Tulpethuj, Xilt û yên din ji tîrsi bi fayê dikevin, serpeze dibin)

-Elo, elo reisê min! Gel tev radibe û bi tişteha dihese. Ez pir bi xof im ji vê yekê..

-Bavê we li vê derê beqan naxesîne gurê min! Ez vî gelî baş nas dikim. Serê wan di bin kavîlen xaniyan de dişen, diqîrin. Bira biqîrin!

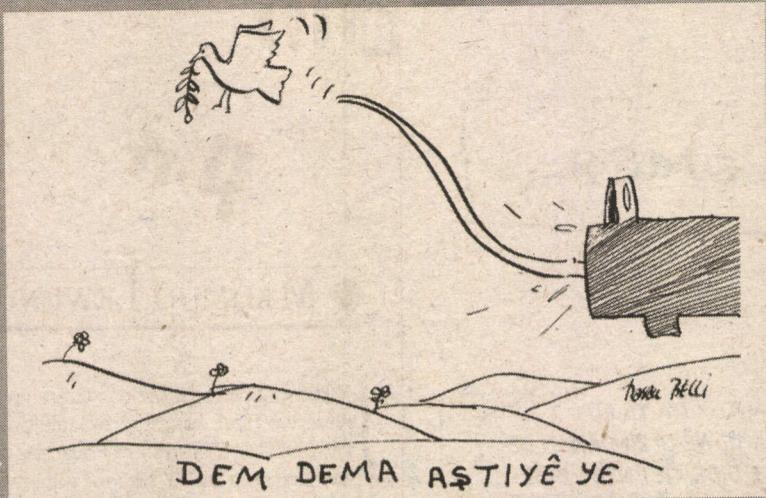
-Lê paşê ez bi xulam?

-Paşê ci ye? Ma erd sekiñû me got biheje!... Berê sewsî bûn, paşê çelq bûne. Pîspîsek bes e. Ezê wan di bin ala sor û spî de, li ser meytîn wan bimeşînim ku hewce bike. Tew nebû, kolanê Mudanyayê ji bo ci ne. Piştre, ew dibin meşkîn vala. Tu dixwazî pê dew bikîlê, dixwazî tê de zeytûnan dagire!

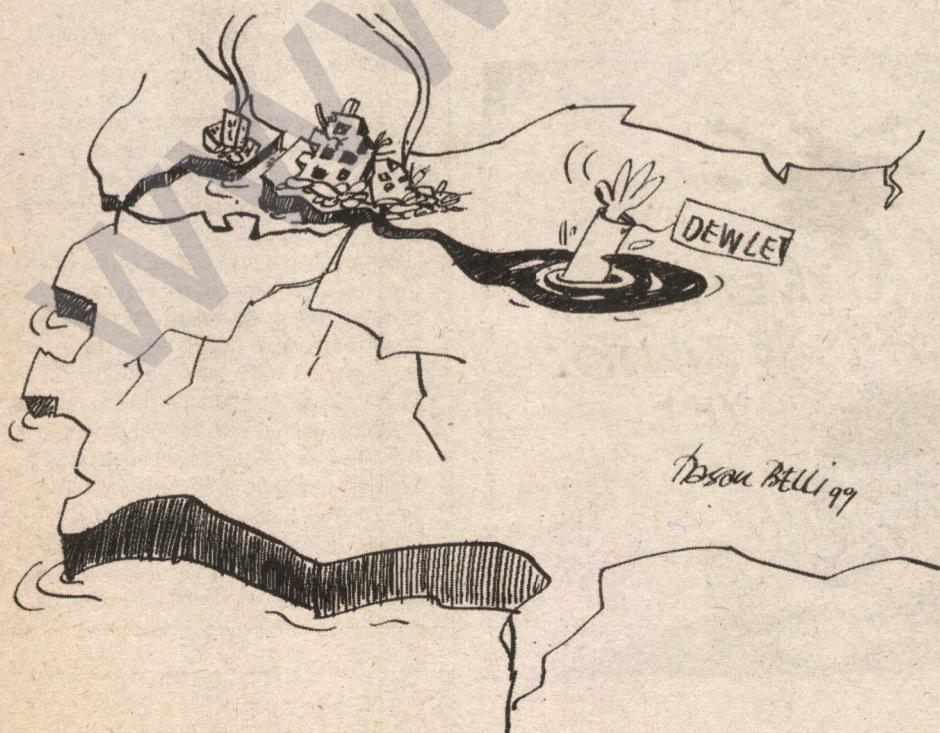
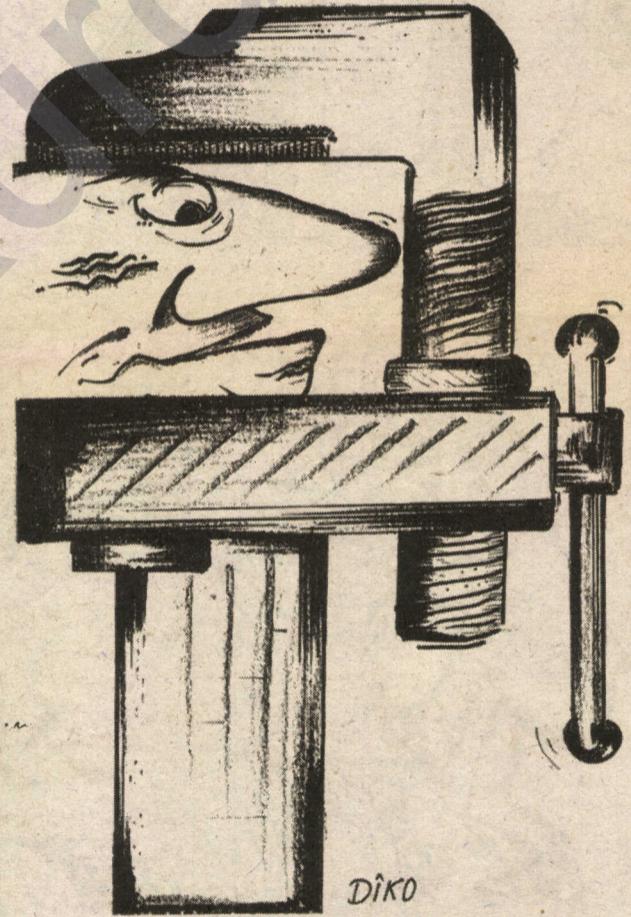
gotina pasiyan

En ku bi qasî ku karîbin li talanê hinekan
bixe hêza wî hebe, aştiyê naxwaze!...

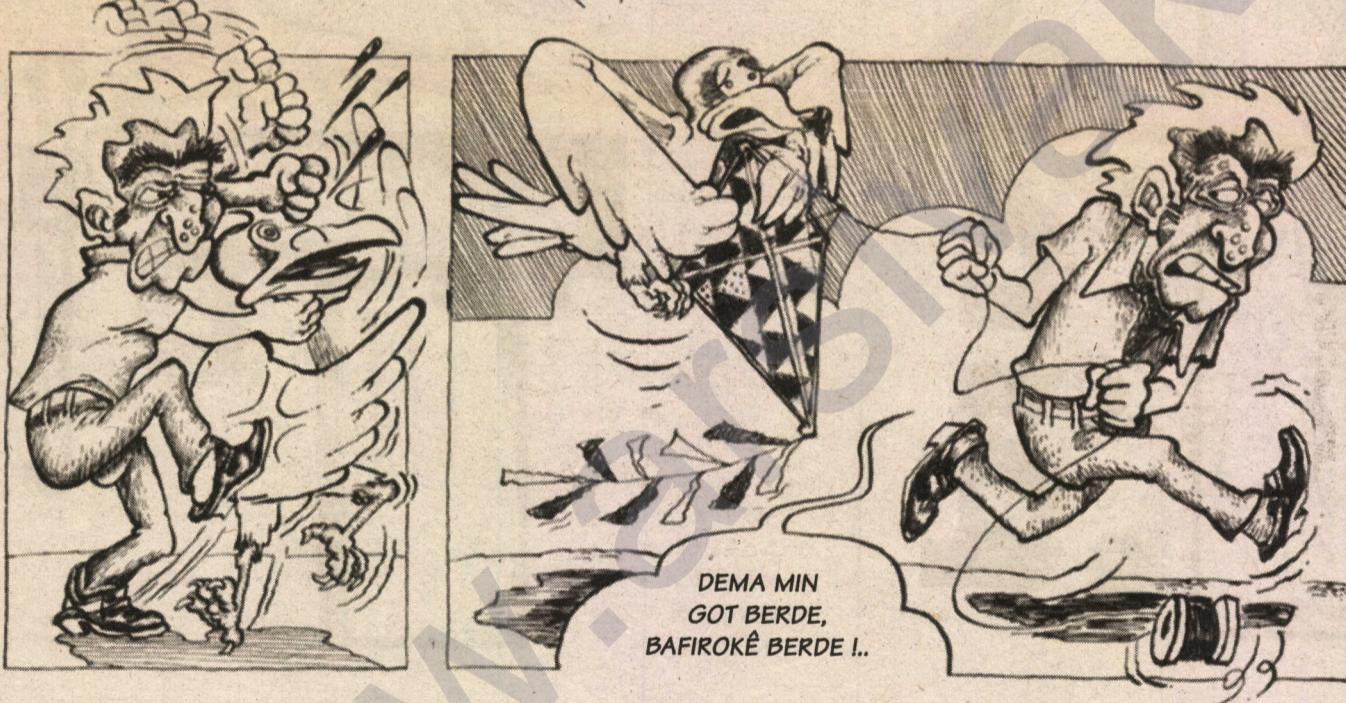
Tirkiyeyê li darê dinyayê , ji xeynî Tirkiyeyê, aştî bir her derê; Bosna, Kosova, Çeçenistan, Somali... Tu dibê qey etarê aştiyê ye. Ji xwe re aştîfiroşiyê dike. Li pîneyên qûna xwe nanihêre, şîretan li xelkê dike. Lewma kes nema lê guhdañ dike. Ew jî her û her paş stûyê xwe dixurîne...! Lewra kul û birîn bûye. Vê dawiyê kurd, wekî her car, lê 'bi sê denga' dibêjin, Aştî. Lê Tirkîye ketiye taya aştiya li Patagonyayê!

◆ MAHMÛD LEWENDÎ

rewşa wi rewşa kerê nêr e

Camêr

Ji Îstenbolê ji redaksîyona kovara ku ewê navê wê Pîne be camêrekî telefonî min kir. Got "Me dil heye em kovareke mîzahî derxin, gelo tu yê bikaribî aîkarfya me bikî?"

Kovareke mîzahî!
Bi ci rengî, bi ci awayî?
Ji bo kê, ji bo ci?
Ü ci û ci û ci...!"

Tiştên ku min ji wî camêrî re bi kurtî gotin, ez dixwazim ji bo we xwendevanan jî bi awayekî din bibejim:
Navê wê xweşik e: Pîne.

Gotina pîne nuha dibe ku pir nayê bi kar anîn. Ji ber ku xuyaye hal û rewşa herkesî xweş e. Çimkî mirov êdî rastî tu kesekî bi cil-pîne nayê.

Lê em hemû di jiyana rojane de rastî gelek bûyer û hedîseyen ser-pînekirî tê. Yek derewekê dike, derhal hinekêñ din ser wê pîne dikin.

Yek eybekê dike, ser wê jî pîne dikin.
Mafîa, çete, kontra, kuştinêñ nedîyar û hîn gelek tiştên din ku ser wan derhal têñ pînekirin.

Xeta û çewtîyêñ kurdan, tu mêze dikî ser wan jî pîne dikin.

Ü welê dibe ku êdî cîyê pîneyan namîne.
Feqîra pîneyê jî nizane ewê ci û kê û kuderê vesêrel! Ü ji ber eyb û şerma pîneyê, divê ku pîneyeke din jî hebe ku ser pîneyê pîne bike!

Belê Pîne!

Pîne divê ku eyb û xetayêñ di civatê de, çewtîyêñ kes û şexsîyetan pîne neke, eksê wê bike.

Pîne divê ku nekeve ber destê her koşkar û pîneçeyekî daku li gor dilê xwe bi kar bîne.
Pîne divê ku hemû pîneyen ku di wexta xwe da li ser eyb û çewtîyan hatine pîne kirin vereşîne û rake daku civat kevne-çewtî û xetayan bibîñin û li gor wê jî xwe re dersekê jê bigirin, li dû pîneyan negerin.

Ü ji hemûyan muhîmtir, divê ku Pîne zimanekî bê-pîne bi kar bîne daku millet ji zimanê xwe hez bike.

Hetta hejmareke din a Pîneyê bîmînin di nav pîneyan de!

*Argûn li herêma Qerejdaxê (dikeve navbera Swêreg û Diyarbekirê) di maneya tifika erebî, ocaka tirkî de ye. Ger li derive be, an jî di bin konan de be, wê wextê jî jê re dibêjin kuçik.

Li ser argûnan hem xwarinê çedîkin, hem çay û av û qahweyê dikelîñin û hem jî li dora wê rûdîñin xwe germ dikin û li gel fesadî, paşgotinî û dedîqodîyan, qal û behsa derd û kulêñ dunyayê jî dikin.

Ji vir û şûn de ez ê bi tena serê xwe li ber vî argûnî rûnim û kêm car qal û behsa dunyayê bikim, lê, ez ê -bi başî, başbaşî an jî bi qet+başî û ne+başî qala we û me, qala me û we, qala we û wan bikim.

Mesela, di hejmara pêş me de ezê qala diz û dizîyê bikim. Îcar yên ku li xwe dikevin gumanan bila serê xwe têxîn bin lihêfê. An jî bira li xwe mukur werin...

HEVPEYVİN RAHMÎ BATÛR

Têkiliyên te û xêzkariyê kîngê û çawa dest pê kir?

Bi Cîn Aliyê dibistana seretayî dest pê kir. Xelekek û li binî du xêzên wek şivan... Lî dîsa ji zêde balkêş û xwesik bûn. Piştire, xêzeroman... Dîsa wekî her kesî, Teksaş, Tommiks.. Lî min zû dev ji wan berda; fera me di vir de ye!..

Piştî wan, tu derbasî kîjan radeyê bûyi?!

Conan! Her kes dibêje Konan, lê guh nede Conan... Piştire Alaska... Ev li gorî wan ên din çêtir in. Roj bi roj bala min bi ser kalîta xêz û mijarê de cû. Di mala me de ji, hemâ bêje bi her kesî re xêzkarî hebû. Birayê min ê mezin, ê biçûk, xweha min... Berfî min, karîkatûreke birayê min di kovara Girigirê de derket. Girigir di warê xêzkariyê de "malmezin" bû, ji bo min xêzkinin ne hêsan bû. Cara yekemîn karîkatûra min di Conanê de derket.

rewşa ku ez berbiçav dikim ne ya pêxwasan e

DOĞAN GÜZEL

Lê diya te, di
xêze de ew ji
xwedî huner e?

Hunera wê di warê nexsê de ye!.. Nêxîn ecêb çedîkir. Carekê du dîkên ku şerap vedixwarin çêkiribû. Tu jê bipirsî, vewvarian wan ne şerap bû, lê ıskanên di desten wan de, yên şerabê bûn.. Li derekê dîtiye, çêkiriye..

Lê baye te?

Ew û xêz ji hev dûr in, ji karîkatûrê re dibêje "seytanok!"

Te piştî Conanê karîkatûren xwe bi ku de şandin?

Ji xwe di Conanê de karîkatûrekî min derket. Piştî wê, ez şandim Girigirê. Du-sê karîkatûren min di Girigirê de derketin û ez ji bo zanîngehê hatim Stenbolê. Edî min karîkatûr bi dest dida wan. Cara sêyemîn ku ez çûm, gotin "Were li vir bixebe" û min li wir dest bi xebatê kir. Ü bi rastî ne zêde xwes bûl.. Berfî min ji dil û can karîkatûr çedîkirin, lê li wir ez heta berê sibî rûnişti dimam, an karîkatûrekê bi min didan çêkirin, an na. Ü piştî demeke kurt, Girigir hate girtin. Oğuz Aral bi ekîba xwe ve jê veqitiya, kovara Avnî derxist. Min ji di Avniyê de dest bi xebatê kir, lê her meh meaşa min kêm dibûl.. Ü piştî çend mehan ez ji Avniyê vejetiyam.

Piştire, hosteyê mezin, ew mîrê ku bi destê min girt û di vî karî de min bi pêş

xist, min nas kir. Xelîl Ziravav.

Hosteyê mezin bi destê te girt û tu bi ku de bir?

Ewil ez fêrî tirkî kirim! Ü piştire ji, li gorî gotina wî, Koma Wetan û Ciwan Haco bi min daye guhdarkirin.. Tişte ku ez dizanim, Ciwan Haco ji, Koma Wetan ji min pê dabû guhdarkirin, lê ew tiştekî din dibêje, nizanim.. Ez xortekî kurd ê kawik ku li Koma Berxvedan guhda dike û di têl-fonê de di cihê "Io" de dibêje "Elo" bûm. Wîsa dibêje. Wî, ez wiha keşf kirime. "Kî ye ew kesê ku di telefonê de dibêje elo?"

Piştî ku rojnameya Özgür Gündem derket, Xelîl Ziravav, Kenan Azizoğlu xapand, wî ji yên din razî kir û me dest bi weşana kovara Tewloyê kir. Mezinê me Xelîl Ziravav û ez û Tarik Tolunay ji, sagirtên wî bûn. Piştî sêzde mehan, me pist li kovara xwe şikand, nefes û weşan lê çikand.

We finansorên xwe ji bo girtinê êşandiye?

Erê, finansorino rebenino.. Me sicila wan xera kir.. Karekî pirafl bû, me nikarîbû hilgirtaya. Bi temamî sûcê me bû. Lazim bû me bi amatorî dest pê bikira, lê bi temamî em bi pisporî nêzîk bûn. Ü em zêde tiral bûn, haya me zêde ji giringiya karê me nebû.

Lê niha ji tu ji Xelîl bipirsî: "Tewlo kovarake pir baş bû!"

Piştî mî Tewlo binerd kir, em man betal. Ji bo serîdiana kar ji, ez ne zêde bikêrît me. Piştire em di rojnameya Özgür Gündem de "bi ci" kirin. Tu dizanî, dema mîrov saziyeke dewletê wêrân dike, mîrov di saziyeke din de "bicih" dîkin!..

Xelîl, bendên politîk çedîkir, Tarik bi awayekî li derve ma, nehat. Xêzkirina bendên politîk ne hedê min el! Ew ji min dûr e. Wê demê ji bo min zêde girîngiyekê Gündemê ji tune bû. Ma wê ne tenê yên me, tenê kurd bixwînî? Baş e, ez ji dikarim di vê rewşê de hinek azad bilivim.. Li ser vê ramanê min dest bi benda Qirix kir. Ji Amedê wan dizanibûn, lê di serê xwe de wekî çandeke cuda min cihekî taybet ji bo wan veneqetandibû. Piştî ku hatim Stenbolê, di zanîngehê de xwendekarêne kurd pir li ser "Qirix" an, li ser "Pêxwasan" diaxîvîn. Ez li ser axaftinê xwendekaran gihiştîm wê encamê.

Ew kesenê ku tu ji wan re dibêji Qirix, "Pêxwasan Diyarbekir" in?

Erê, pêxwas xweşîr û delaltir e, lê ez fikirîm ku wê bilîvkirin bibe asteng, ji bo xwendekarêne Tirkîyê, ji ber vê yekê min Qirix bi kar anî.

Di destpêkê de te bawer dikir ku wê ew çend bê ecibandin?

Bi rastî na, min bixwe ji tu girîngiyek nedîdayê û xêzên min ji zêde xeşim bûn, heta ku ji min re gotin. Berpîsê têkiliyê gel ê rojnameyê Ramazan Ülek dema ku "Ez bi xwendekaran re axîvîm, ji xêzên te hez dîkin" got, ez hinekî heyîrm. Hela helâ! Min got baş e, edî hinekî din tekûz çêbikim!

Niha li ser Qirix, hin pîrsen xerîb ji derketine pêşîya te?

Ji rojnameya me yekî bi min re hevpeyvîn çekir. Jixwe ez qet ji hevpeyvînan hez nakim, tu baş dizanî. Ü yekem pîrs "Qirix çend parce ye?" got. Qirix çend parce?! Ev ji ye, min got ji xwe re. Li ser vê pîrsa sorset mecbûr mam ku tiştekî li hev bînim: Min ji got "du perçel!" Çêbû, çênebû nizanim! Tu dibêji çêbû an na?

Ez ci bêjim?!

Ci ji destê min tê.. Diviya ev pîrs nekiribûya: Qirix çend parce?!

Pîrsa herî balkêş û eletewş, ji rojnameya te hatiye, lê ji xwendevanan?

Ew ji tim dibêjin. "Ji nav wan xêzên te tu bixwe kîjan?"

Ma tu di nav xêzên xwe de qet tune yi?

Ez ji he me, tu ji heyî, herkes heye. Lê

Dema vê gotina te bibihîze, wê aciz nebe?

Na, çîma?... Ew vêga rûniştiye di odea xwe de, li MED tv temaşe dike.

Demênu ku tu xwe zêde fesad dibîn hene?

Ji binî na, ez xwe wekî çavdêrekî ji nahebisînim. Mebesta te ji fesadiyê çavdêfî ye, lê mîrov ne ji bo çavdêriyê li tiştan dînihêre. Çavdêfî hindikê kar e, ku tu rûnen, li ser masê saetekê nefikiî, çavdêriyêne te ji nayêñ bîra te. Dema diçime Amedê ji, dibêjin cû melzeme berhev bike, lê tu eleqa wê nîn e. Ku melzeme be, Stenbol tije ye.. Di xwezaya mîrov de çavdêfî heye, lê ez bi zanebûn nakim.

Di nav xêzeşexsên xwe de tu kê nêzîki xwe dibîn?

Yê herf sistopisto?

Kuto?

Na, ne Kuto, Kuto radikal e, wekî cinawiran e, ci têkiliya wî bi min heye?

Lê dema te li derên din xêzkarî dikir, te ji bo xwe navê wî bi kar anîye.

Yek, tu nikarî vê bêjî, dudo, tu nikarî binivisînî. Navê wî ji bo min ne tercîheke taybet bû. Navê yên din tune bûn. Min navek li navê Keko kiribû, lê cara duymîn ji ber ku nehate bîra min, min navek lê kiribû. Min xwest ku têkiliyekê min bi Qirix re hebe, ji ber vê min ew nav li xwe kir.

Her tişte ku te di Qirix de anîye zimên ji jiyana pêxwasan e?

Tişten li wir têz zimên, ne jiyana û çanda pêxwasan e, kurd bi xwe ne. Di derheqê pêxwasan de min hin tişt dîtine, lê pir hindik. Zêdetir min xwendekarêne Stenbolê dîtine. Ez sosretiyen wan di nav formî pêxwasan de berbiçav dikim. Dualîfî û nelîheviyê Keko ne, Siyâş Abê ye, daxwaz û bêrkirina xweşî û rehetiyê ye. Di rastiyê de, min ev tev ji rewşa xwendekarêne Stenbolê gitine.

Qirix berî niha li Ewropayê çap bûye, lê te neecibandîye.

Min neeciband, ji ber ku ji aliye teknikî ve pir xerab bû. Ji rojnameyê ji girtibin, dikaribûn baştır çêbikirina, bêyî ku ji vî karî fêm bikin, çêkirine. A dudan, ji bo çapkirinê kes bi min neşîvîr. Ya sisêyan ji ber ku pêşgotinek pir xerab nîvisandibûn, min neeciband. Pêşgotin ji naveroka Qirix komîktir bû.. Dînyayek xwendê ji mesref lê kirine, ci hey!

Têbinî: Ev hevpeyvîn berî vê bi salekê hatiye kirin, lê li tu derê çap nebûye.

Gelo ez vê bêjim?! Erê.

Ji rojnameya me yekî bi min re hevpeyvîn çekir. Jixwe ez qet ji hevpeyvînan hez nakim, tu baş dizanî. Ü yekem pîrs "Qirix çend parce ye?" got.

Qirix çend parce?!

Ev ci ye, min got

nayêñ û tişte ku ez dizanî diye te di malê de hinekî serdest e ji, an na?

K O V I K

girara qereçyan

◆ HELİM YÜSİV

Xwendevanê hêja, ji ber ku ev roja yekemîn e ku di vî cihî de emê bêñ cem hev, û ji ber ku emê gelek carêñ din bêñ, ez dixwazim hinekî li ser hilbijartina vê semivîsê rawestim. Wekî hûn dizanîn qereçî mal bi mal, cih bi cih, li geşta xwe digerin û her ku diçin malekê tasek, du tas, sê tas birxur didin wan û li malêñ xwe vî birxurî tevîhev di-kin û girarê pê çedîkin. Ango girara wan her libek ji devereke ye. Her wiha ji iro pê de jî her libek raman emê ji devereke bînin û pê nivîsekê wekî girarê xweş û bedew deymîn ber desten we. Hêviya min ew e ku tu carî njî, kêmîxwê demekeve û xwedê me şas ne-ke û tasa xwê ji dest min nekeve nav girarê. Lewre rûnê girarê jî divê bi pîvan be.

Lê pîrsa min ew e, gelo li cem me kurdan ci heye ku ne mîna girara qereçyan e. Siyaseta kurdan mîna girara rij û nekeli ye, ne tê daqurtandin, ne jî bê siya-set dibe.

Çand û toreya kurdan mîna girara li erdê nijiyayî ye, her kumek bîrxur li devereke belawela ye. Tu dibêji qey jîna qereçî hilpekiyaye û beroşa girarê ji destê wê bi gazekê pengiziye.

Vêca çand û toreya kurd jî bi hemû tip mîp û zara-v mirovîn xwe, wekî wê giravê lê hatiye. De ka were û bide ser hev!

Kovarêñ kurdî hîna kambaxtir in. Ew girara qereçyan bi xwe ne. Lî kîleka gotareke şoresgerî, çiroka gur û mîhê cih digire û piştî helbesteke tijj xwîn û kuştin, pîrê û rovî henekan dîkin, û li ber çirokekeke nûjen an helbesteke serbest, kiras û xeftan an şal û şapik cih digirin. Li pişt gotareke dîrokî Fattima Salîh Axa serê xwe ji Mihemedê Mîrê Hoska re derdixîne û diçê bêriyê. Di müzîka kurdî de jî, dengê gîtarê di ber dengê zimeyê re bilind dibe û li ber sazê "Bûkê Delalê, Ez Şoresger û Şoresvan im" tê gotin. Û her ku dengbêjek stranekî ji yên Mihemed Şêxo dibêje an çend tipan ji gotinan dicû û dikirîne an jî çend gotinan ji stranê dixwe. Nizanîm çîma yên birçî tenê stranêñ Mihemed Şêxo dibêjin. Gelo vana girara qereçyan bixwin, ji wan re ne çêtir e? Lê civata kurdan, gelo ew jî ne weke girara qereçyan e. Tu dibinî xor/keç ê/a kurd (jîxwe ne her kes) cilêñ serdemî li xwe dîkin, li xwe miqate ne ji xwe pir razî ne, lê ga-va tu qapaxa serê wî/wê hilde û li mejî binêre hîna ew mejîyê berî hezar û çarsed salî ye, vêca dibe ku gomlek almanî be, pantelon Emrîkî be, sol itâlli be... û mejî eynî girara qereçyan e. Hin ji pêxem-berî ereb, hin ji rehmetiyê Marks, hin ji Atatürk, hin ji Gîvara, hin ji Barzanî û hin jî İbrahim Tatlıses!

Û gava dibe qala tiştekî, ci dibe bela bibe, her kes ji her tişti fêm dike. Siyasetmedar rî dide ber torevan. Torevan rî dide ber ên nexwendî, yên nexwendî dibin berpirs û serokêñ partîyan û serokêñ partîyan, ji biñ karê partîye bi kérî her tişti tê. Lê hûn bi qedrê xwedê kin ev dinya bi tevayî ne weke girara qereçyan e. Bask bi hinekan ve ye, hinek bê ling û dest in, hinek pûç, qop, bê welat, bê rûmet in û hinek jî xweşik û zengîn û xwedî mal û dewlet û hêzîne milîtekî ku di dîrokî de bindestî neditiye. Li gel milîtekî ku bi milyonê qurbanan rabe serdest û xwedî rûmet tê ditin, gelo tiştekî neberavajî û tevîhev li vê dînyayê maye? Lê hema ji nav hemû kes û kûsê dînyayê, xwedê ev girar ku bi ser serê me de rijan-diye bi ser serê tu kesî de nerjîne.

dilistan

helbestî derûn

her çend dekem ew xeyaley pê mest im
bom naxrete naw çûwarçêweyî helbest im

lêkdanewey derûn qisey ziman im
bo çî weha dûr in le yek nazan im

emîwîst derûn bekrayewa wek tomar
derkewtaya dinyayî ciwantir le behar

derkewtaya ew dinyayey keşîrî
bê fêrmiskew zortir le fêrmesk degrî

zerdexeney pir awêney dem û çaw
tîşkek eda rûnaktir e le hataw

balam efsûs ke ew şîira ciwanana
baldarêkin cê nahêlin hêlana
Goran

Tirole

teresek ji wê de dihat
silavek li min kir
(ji kîlekêd)
tew min mirûz jî nedît
pozê wî bû bostek (tu nebînî)
û daket ser çena wî
ewî baş ez nas dikirim
lê min jî ew...
“gû lawê gû”
çavê wî lê ye ku tirro
xwe bike nêrî
li derê hefşî
û min jî bajo paşî
ta ebet bihêle
pezkovî!..
Dost Çiyayî

Çend rûbayî ji Omer Xeyam

Hin dibêjin “ceneta tijî bi horî xweş e
Lê belê ez dibêjim “ava tirî xweş e”
Tu vêya pêşîn bigire û dest ji deyn berde
Bihîstina dengê daholê ji dûr xweş e
*

İşev ezê ji meyê, têra dilê xwe vexwim
Ezê qedeh bi qedeh, xwe j'meyê xenî bikim
Pêşî ezê eql û dîn, bi sê teleqan berdim
Paşê bi keça rezan re bizewicim
*

Hemû ew dost û heval ji dest çûn û winda bûn
Di bin lingê ecel de perçiqn û winda bûn
Me dîsa meclisa umr de ji şerabekê vexwar
Lê ev berî b'çend qedehan mest û winda bûn
*

Nehêle ku xem û derd dorûberê bigire
Nehêle ku elema vala wextê te bigire
Bê dîtinê nehêle tu kitêb û tu dever
Berî ku ax bi êrîş dor û berê te bigire

Têbinî: Ev rûbaî ji pirtûka bi navê Rubaiyat
hatine wergirtin, ku ji alyê Sabah Kara ve hatiye
wergerandin.

dem payîz e

ba qulipî hîv tê wer bû
havîn hişk bû stran ker bû
madê payîzê re reş bû
şeqîş dem li dor û darê...

hinar sor in bihok zer e
li dû quling qaz koçber e
bi guzê re'j gun diwere;
gewer bûn pel li çinarê

temâşê de lê guhdar im
nala xuşînê ez xwarim
dibêje hejke xembar im;
dem payîz e'l spîndarê...

dem payîz e xem payîz e
dilînek bi dil dilîze
nola hemû daran zîz e
hinar û danê êvarê

temen li dû payîzek tê
bihar biçê havînek tê
ha vê wextê ha vê wextê
kişwer şaş bûn li min û yarê!..
Arjen Arî

Flamîngo

pelek cixara qaçax
dipêcim li ser şehekî diranketî
bi dengê xwe î bêgopal
vedicirînim ji hev tevna temenekî
ji flamîngoya xwe re bibêjim

birîn e
û bila xweş birîn be

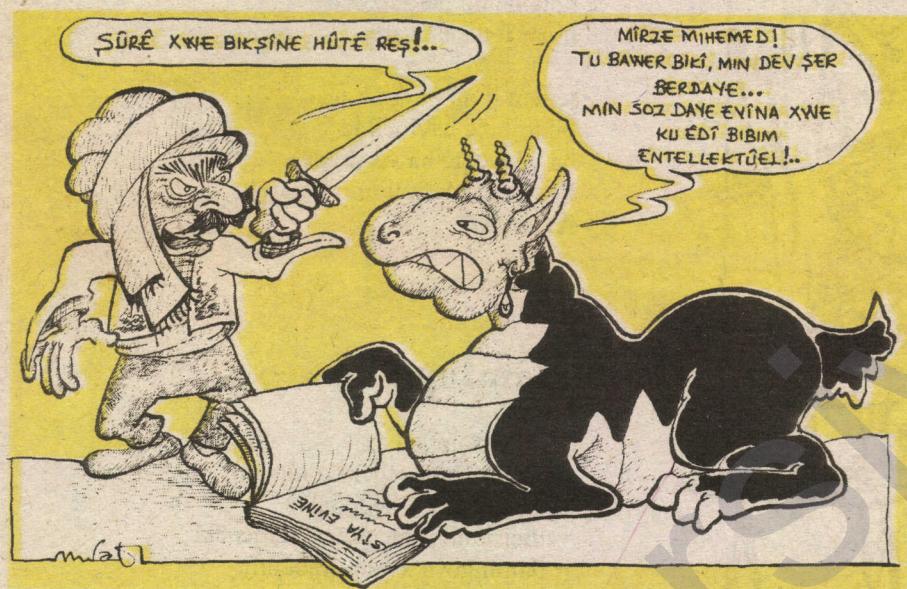
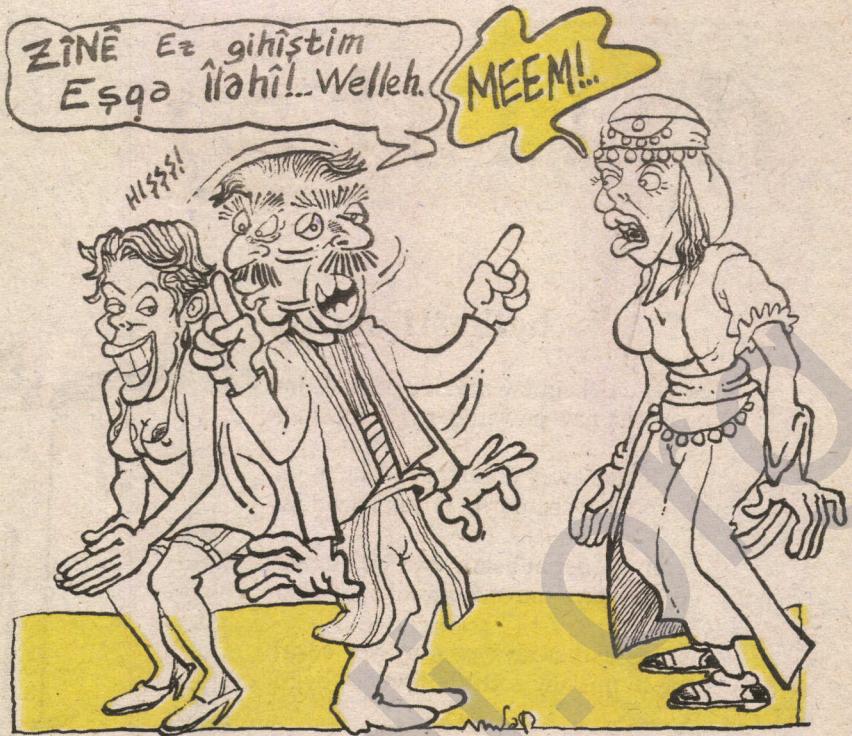
filla min filamîngo
ji şevînê têm
ji şevê tije bûme
jixwe şev im

di ferecên xêrê de tu diferice li min
fêzên min nîn in
tu differicî li min
berxekî dev bi dartawik im
katjimêra bi qeleme hatibû xêz kirin
hîn û hîn virnî...
li ser destê min
bes biferice li min
fedî dikim

tîtreyê kubarê hûr bûm

lê bertena xwe me
divê bi gurra gorê bikim
dikim
bistrê bi zimanê xwe yê kevn flamîngo
lawijen te jêderkê xurîkên min
Kejo Bajar

Xézén Beredayî Camer

MUSA ANTER

TEW LO LO ....

Xuya dike ku, êdin em ancax dikarin bi henekî derdê xwe bibêjin. Straneke ereban heye dibêje, "Li min nenihêrin ku ez bi kêf dileyizim. Lê ku tu serê kevkekê jê bikî, ew ê ji xwe li ser erdê li hev bixe û bireqise."

Em Kurd ji wek wê kevokê ne. Pirseke tirkan heye; dibêjin "Güleriz ağlanacak halimize." An ku "Em bi halê xwe yê girî dikenin."

Ev nivîsara min gerek bi kêf bibûya, lê ez nizanim ezê çawa bi kêf û eşq binivîsim.

Em Kurd ji diya xwe bi kul û derd çedibin; bi pehîn û lêxistinê em têr dînyayê û heta ku em ji dînyê ji diherin, navê me "oldurıldı" an ji "gebertildi" ye. Li Tirkîyê, lê navê bênamûsên qoriçyan "şehîd" e.

De ka binihêrin şehîdî çiqasî erzan û pîs bûye. Di temamê dîn û qanûnê dînyayê de yeqîniyek heye ku insanê xayinê milletê xwe, li bin naletê ne. Lê dîtina dewletê ya bi fermî, li temamê xelkê heqaret dike û ji qoriçyan re dibêje "şehîd." Qâdeyek umûmî heye li dînyayê. Ev qâide, di pirtûkên dînî, dilî, felsefi û neteweyî de yek e. Dibêje ku "însanekî ku xayinê milletê xwe be, kuştina wî helal e." Pirseke zemanê berê heye, dibêje, "pere ji bo hemî tiştî, lê hemî tişt ne ji bo pereyan."

Ez hevîdar im ku ev kovara me ya "Tew lo" dê wê eyb û arê milletê kurd bide ber rûyê wan ku zarokên kurd xwe ji karêñ pîs derxin.

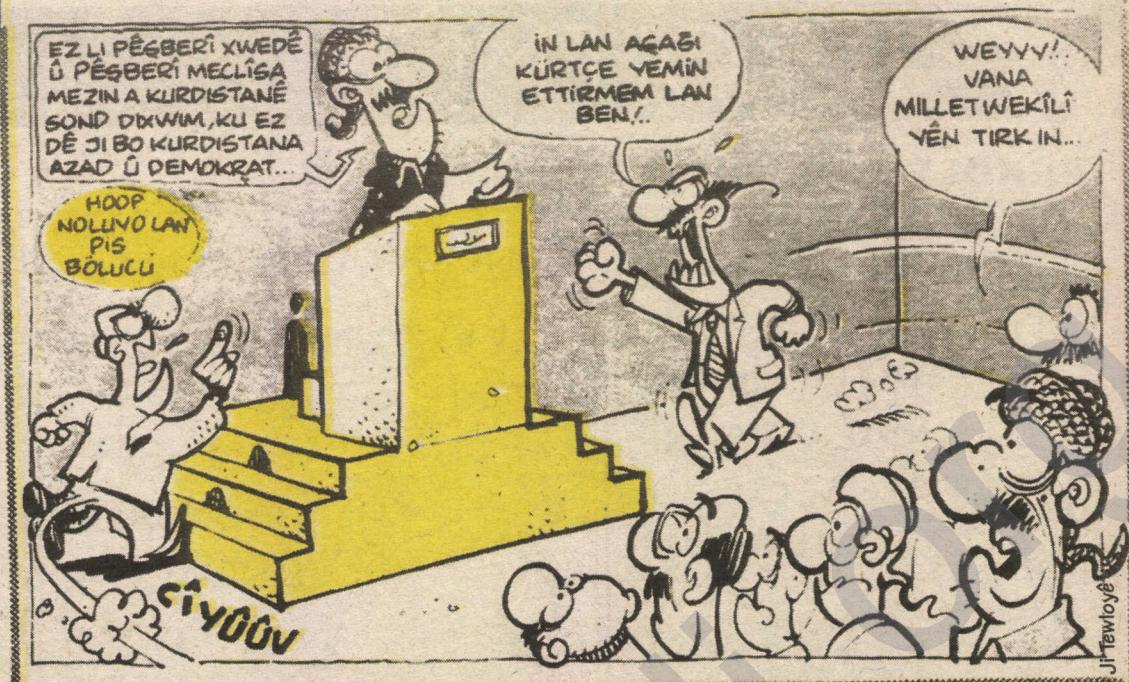
MA KER DIKARE BI HEDİKA BIZIRE

Midûrê me yê nehiyê hebû, navê wî Xalit Ecemîş bû. Ecemîş, bi eslê xwe ji kurdên Şamê bû û bavê wî di wexta Osmanîyan de qazî bû, anku "hakîm" bû. Ew tayînê Nîgdeyê kiribûn. Li wir mä, bû "Nîgdelî." Xalit Beg zilamekî alim bû; ew hem dîrokzan bû û hem ji müsîkzan bû. Bi nota li ûdê dixist.

Xalit Beg ji min re digot, "Rojekê, yekî mitrip anîn oda min û temamê nehiyê ji min re got 'Midûr beg ev mitrip zahf zane li zimê bixe.' Ez fikirîm, min got, ya rebî, di vê odeka min de, ev xortê bi qewet bi tepilik û xelîle, li zimê bixe wê çawa bibe? Çiqas min got, 'Heyran di vê germa han de, ev lawik wê çawa lê zimê bixe?' Hemû gundiyan got, 'Çawa midûr beg, ji bo xatirê te bira lê bixe'. Û çîma ê mitrip dest bi lêxistina zimê nekir. Mêjîyê min belav bû. Wextek hat ku min hew tahmûl kir, ji yekî re got, 'Birako, ji yê mitrip re bêje, bila hebekî hêdîka li zimê bixe.' Û hema min dît, ê mitrip zirne ji devê xwe derxist û got, 'Ma midûr beg, ker dikare bi hêdîka bizire? Ev zime ye. Ez ê lê bixim, dengê wê çawa bibe ew e.'

Ez we tînim ser mezinê dewleta îroyîn. Hûn guh bidin wan, eynî wek wî mitribê li zimê dixin; Ozal bi awayekî, Silêman Demirel bi awayekî û Inonî bi awayekî... Ë ma wê ev zilamîn dewletê çawa li zimê bixin? Helbet ker çawa dizire, ew ê ji wisa bipeyivin.

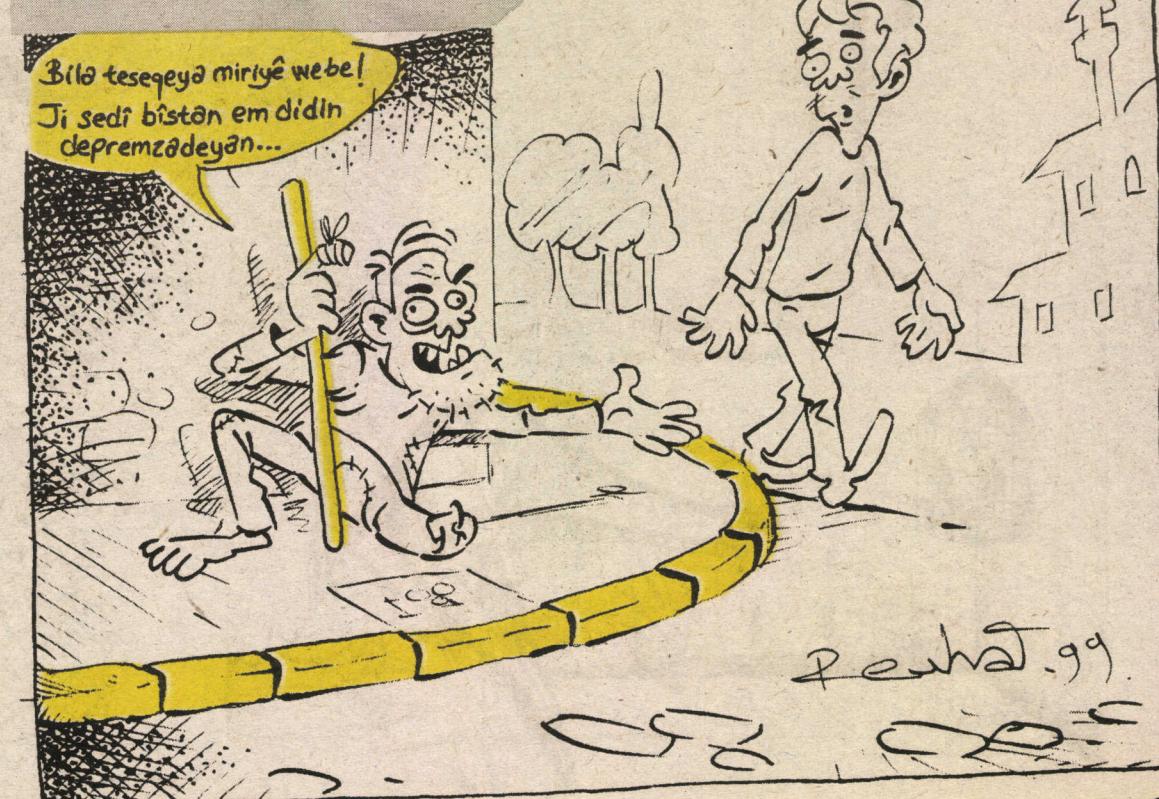
* Ji Tewloyê

Kampanyayê bo depremzadeyan wekî axê nel..

Destê kê di bêrîka kê de ye ne diyar e:

Şev hebin diz pir in!

BEKOLEMÛN

BEKOLEMÛN

EYYÜP DEMİR

EYYÜP DEMİR

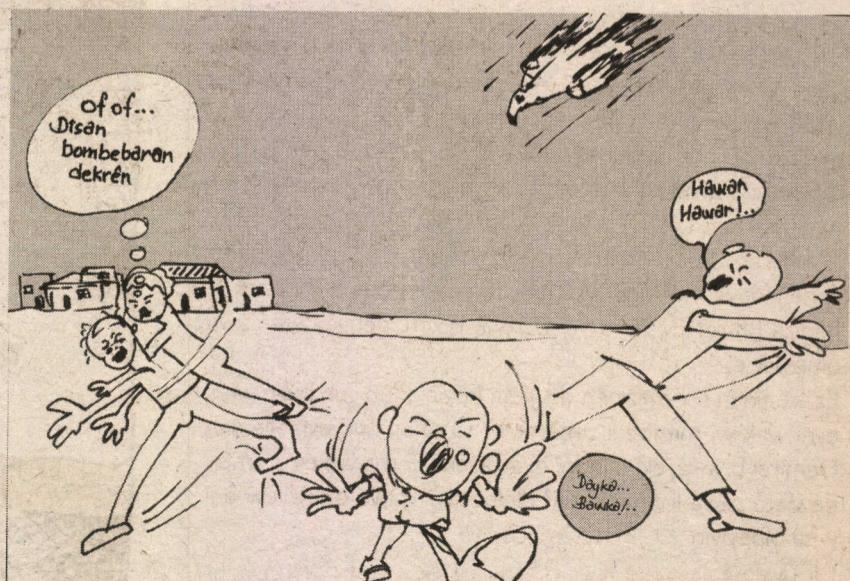
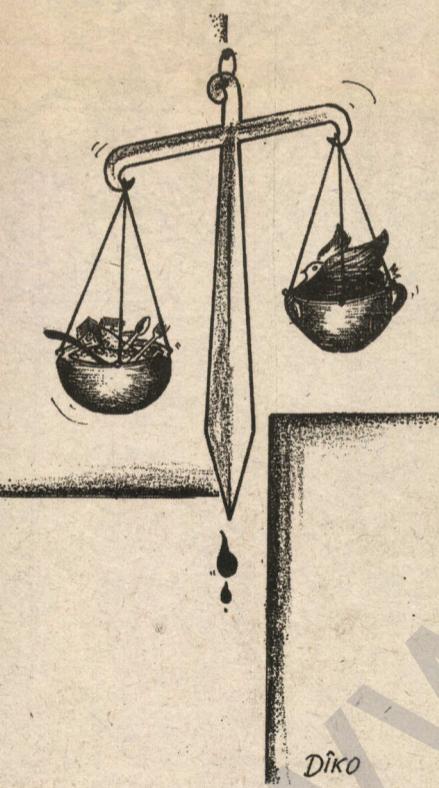
KESİ NIZANIBÛ
BEKO LI KU DERÊ
HATİYE DINÊ
MALBATA WÎ
JÎ BELÛ
NÎNBÛ

HINEKAN DIGOT
BEKO HERAMZADEYE
HINEKAN JÎ
DIGOT BEKO
JI KOKA DARÊ
DERKETİNE

Kî çi DIBÈJE BIRA
BÊJE LÊ BEKODI RIYEKE
DIREJ PE GELEK MEŞİYA
Û KET NAV
SERİVENEKË MEZIN.
LÊ ROJEKË JI ROJAN
HAT TEVLİ
MIKOVAN
BÛ!?

ZAF TENYA WA

LOZIN

Nusnayış

Heydar İŞK

Evê zonê tirkî xeylê pürtikê min estê. Eve zonê almanû jî ez besê kên binûsnî. La belê zonê maya mi, zarave kirmançî yan jî zazakî de nûsnayış pir zahmet o. Wendox gereke rind bizano, çira ma na zahmet oncemê?

Çike ma binê dêstu de bîme pîl. Yine nêwarda ma zonê xo qisêy bikerime. Eve zonê Kirmançî dibistan (mekteb) çinê bî. Milet binê ters de bî. Terteleyê Dersim ra ma newe vejayayîme.

Dewa ma nezdiyê qışla de biye. Eke di seker Pule Sakûli ra jer amenê, ma domeno tersons ra ver rêmene, xo birde dardewêne. Maya mi mira vatêne Biko Tirkî bimuse. Derdo ke ma onte, ti meonce.

Hata hot serun mi tirkî nêzona. Zonê maya xo, zonê xizan, zonê mîletê diltenik, zonê piy û kalik, zonê seraya MED qeseykerdene. Zonê roj û tij, zonê qirk erden û bermayis. Herweha ma binê ters û xizanan û cahilen de bîme pîl.

Qesere tirkû esto: Kam ke yew zon zoneno, o yew mordemo, kam ke di zonu qisêy keno, o jî di mordemo. Nika mîriko nêwastene ke ma di mordem bime. Coka dibistan de zonê ma yasax bi. Rind yêno mi vir, mamoste ma vatenâ yalanîz tirkî qeseybikerê. Zono bin yasax o. Name jî nêvatene. Taye heval jî sêre bonu de lozin de gostenê, eke yewî Kirmançî qesey kerd, roja bîme mamosney ra vatenê. "Heval Heyder Kirmançî xebet da".

Xora mîleta maya ke, nika wazeno zonê xo qesey bikero. Xortê ma eve zonê maya kovar vejenê. Her weha ma tersê xo péye xo de terna. Raya ma raya roştiya, raya camérdena. Na raya ra ceniye ma jî sonê. Raya înanâ jî.

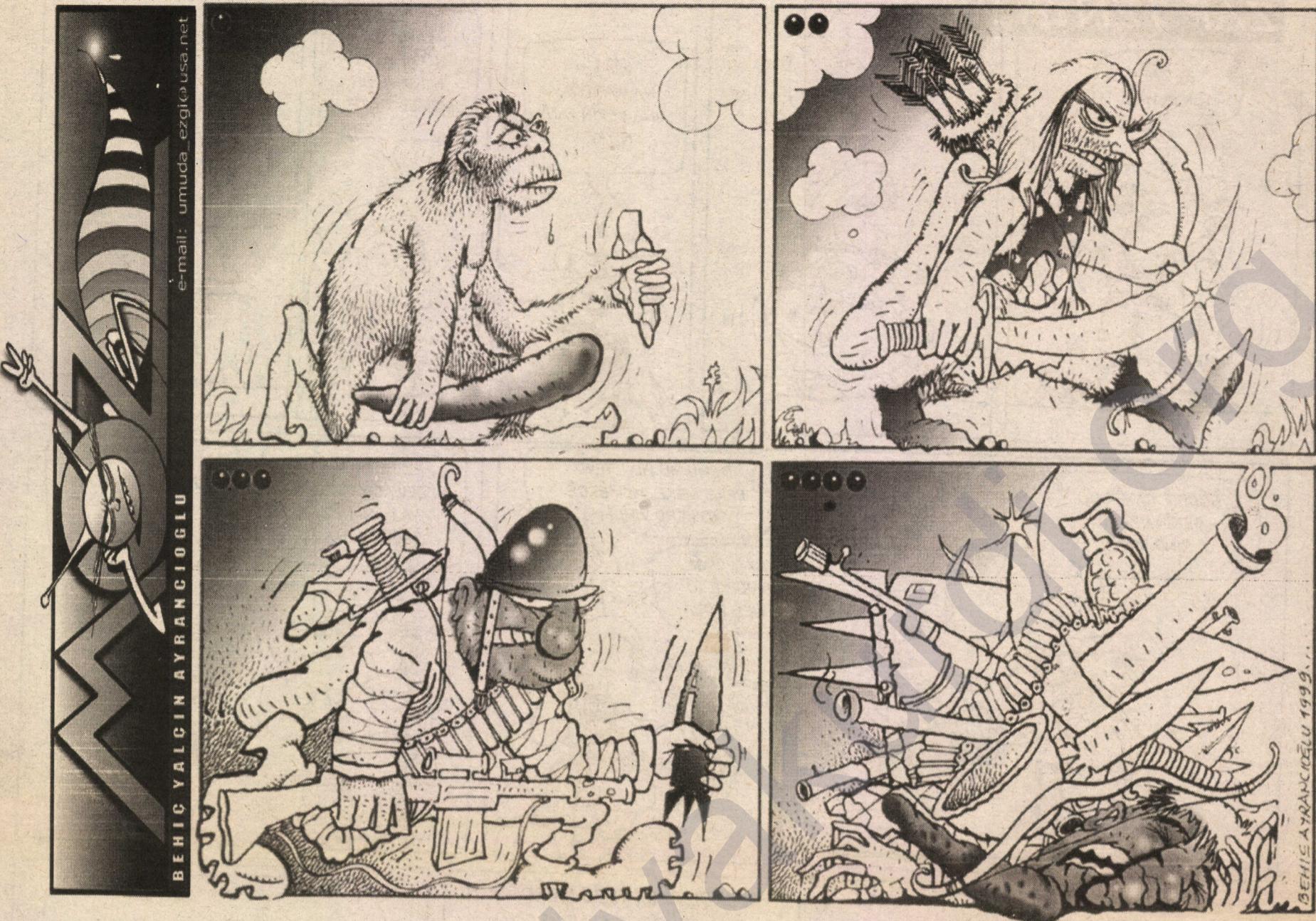
Heta kaliya xo, yanî heta ewro mi zonê ma xo, xo vîra nêkerd. Zonê hot sêru, zonê domenan, zonê

maya diltenik, dişmen ra ïnad xovîra nêkerd. La belê eve zonê domenan nustene pir zahmeta. İson bêse nêkerd ke xo rind ifade bikero. La belê qisur ma de niyo. Haci Kadirî Koyi sed û poncas sêre ra ravêr vabi.

"Kurdî axir bile ye eybî! Her kelamî heq e, niye eybî Ya legel Farsi ci ferqî heye? Bo ci ew rast e, bo ci em kermîye?" Mesela didiyin jî, ma zonê xo de zaf pêyser mendime. Vîst sere ravêr Almanya de mîleta ma zonê xo bêşenêkerd ke qesey bikero. Kirmanç, Kurmanç pêro zonê tirkû ya jî zonê Almanû qesey kerdene. Civinenon ma de komunikasyon eve zonê almanî bî. Dima mîleta ma game ra pête este, tv de, rojname de bixebeitî. Ti ke zonê maya xora zaf heskena, veriniya to rakerdiya. Fesate nînan hem nînê, hem jî xiraven kenê.

Meseleya hirêyin jî, eve zazakî ke mordim binûsno, kam waneno? Milet bese nêkerd ke zonê xo biwano. Pirtûkê mi, Dersim li Memik Aşa eve zarava Zazakî açryê û 500 heb (teney) çap bî, lakin rotina ïnan mumkun nêbiye. Nustox wazeno ke pirtûkê ci bîroşiyê.

Kemiyê ma zafê. Lakin armancê ma biya rast, ma nika raya xo rind zoneme. Her kurd di zonu zonen. Vist milyon kurd benê çewres milyon. Çewres benê heştay.

S Ü J İ N E

Pînenîgariya Me

MURAD BATGİ

Em pîne ne. Yanî yekî em pîne kirine bi vê dînyayê ve. Nexwe ci karê me heye li vê dînyaya ku me qebûl nake û penaber jî nabîne. Dibêjin Xwedê Teala di feqîriya xwe de, di rojênu ku hêj nikaribû kirêya xaniyê xwe jî bidaya, li gorî sûreyen "pîne el heq" û "begaret-ûl pîne" em avetîne vê dînyayê. Lewma me rojek xwes, an jî rojek bêpîne di jiyanâ xwe de nedîtiye. Têzanîn dema ku Nuh pêxember keştiya xwe ji xezebê revandîye, ji her zindiyekî nêr û mîyek girtiye keştiyê. Helbet ev rîwayetek e. (Tabî, hin alim jî dibêjin ku Nuh pêxember jî kirêya xaniyê xwe ya sê mehîn dawîn nedaye. Lê ji ber ku ev bûyer gîhistiye dadgehê, wekî dewletlîyên tîrkan, em jî naxwazin derheqê vê dadgehê de ditinê xwe diyar bikin û mudaxalyê dadgehîn serbixwe bikin.) Mixabin rîwayetek din jî heye ku ev heta niha ji aliye dîrokzanan ve nehatiye eskerekirin. Di wê rîwayetek de jî bûyeren ku di serê wê keştiyê de derbas bûne, hene. Tê gotin ku di nav wan kesen ku di wê keştiyê de cih girtine, hinekan ji wan cefa kışandîye, hinekan jî sefa kiriye. Tabî dibêjin wan ên ku cefa kışandîye, bi taybetî malneşenê kurd bûne. Ew kurdêne cefakêş di daireya matîneyê de bi

cih bûne.

Kesen di wê keştiyê de, pir çûne hindik çûne, ji çend derya û behran û çend dem û çend werzan derbas bûne. Lê mixabin li cihêkî keştiya Nuh pêxember, ji ber ku baş çenebûye, av girtiye. Darêñ gofer ku Nuh pêxember pir bi wan bawer bûye û bi wan, vê keştiya xezebê çêkiriye, roj hatiye niziyane û ji çend deran qelisine.

Lê helbet ev ne karê Şeytên e.

Dibêjin hostayê keştiyê mirovekî wekî kundiran e.

Malxirabêñ kurdêñ me li wê derê jî, ji bo ew qula ku av jê dikeve keştiyê, xwe kirine pîne.

Lê kurên Nuh jî li qata serî ya keştiyê, ketine nav kêt û zewqan e.

Li jor kokteylek dane.

Ü li ber qamerayê TeleVoleyê hev avêtine nav hawizan e.

Piştî ku Nuh pêxember bi eletexmînkî yan jî li gorî rîwayetekî gîhistiye perava Italyayê, li wê derê sekiniyane.

Dîsa li gorî rîwayetekî, Italyayê penabertiya Nuh pêxember û hemû zindiyen nêr û mî qebûl kiriye. Nuh pêxember jî hemû zindî ji

keştiya xwe derxistîne, lê mixabin kurd li wê derê, bi keştiyê ve pînekirî mane.

Yanî, erê di dema xezebê de kurdan xwe gîhandîye keştiya Nuh pêxember, lê tiştê ku nayê zanîn ev e ku kurdan nikaribûn xwe ji keştiya

Nuh pêxember derxistana. Niha jî dibêjin keştiya Nuh pêxember li serê Çiyayê Cûdî sekiniye. Bi îhtî-

maleke mezin ev

jî rast e. Mixabin,

ewen ku ji

keştiyê peya

bûne, ji xwe

re li çar

aliyê

dînyayê

belav bûne,

dewlet afi-

randine,

hikum kirine,

ji Asaya

Navîn çûne

heta bakurê

Efrîkayê û nava

dilî Europayê.

Lê ji ber ku kurd

bûne pîneyê qûna

Keştiya Nuh pêxember,

wisa li serê Çiyayê Cûdî

mane. Lewma em jî iro

behsa dîroka xwe,

behsa jînenîgariya

xwe na, behsa

pînenîgariya xwe dikin.

Em pîne ne. Bi pîneyan mezin bûne. Gelo

kî dizane, di serê her zarokekî me de çend

pîne hene? Kes heye di nav me de ku cilekî

bêpîne li xwe nekiribe? Ma tenê cil bipîne ne.

Ruh bipîne, dil bipîne, zik bipîne, qûn bipîne.

Em pîne ne! Bi pîneyan mezin bûne.

Niha jî kenîna me bû "Pîne." Xwedê roja

me xêr bike. Xwedê heqê me ji editorê

kovara 'Pîneyê re nehêle, ku dîsa em kirine

pîne. Ji xwe dîroka me pîne ye, ji dîroka tîrk û

ereb û farisan re; erdnîgariya me pîne ye, ji

behra tîrkan, çola ereban û xezaba farisan re;

zimanê me pîne ye ji tîrkî, erekî û farîs re.

Yanî welhasil em ne tu tişt bûne. Ne tîrk, ne

farîs û ne ji erek bûne. Me xwe niha nas kir

ku em pîne ne. Tabî dema em

pîne bin, tu heqê me ji li

holê namîne. Lê wê

rojekê ev pîne

bipiskivin û hel-

bet em dê

herkesi bi halê

wan ê tazî

bibînin. Lê

heta em

bimînin pîne ji

çepen tîrkan,

şêxen ereban û

melayen farisan

re, halê me wê her

ev hal be. Heta em

pînetiyê qebûl bikin,

helbet wê

kurêñ Nuh dev ji kêt û

zewqa xwe bermedin.

Roja ku di

şûna pînenî-

gariya xwe de, em

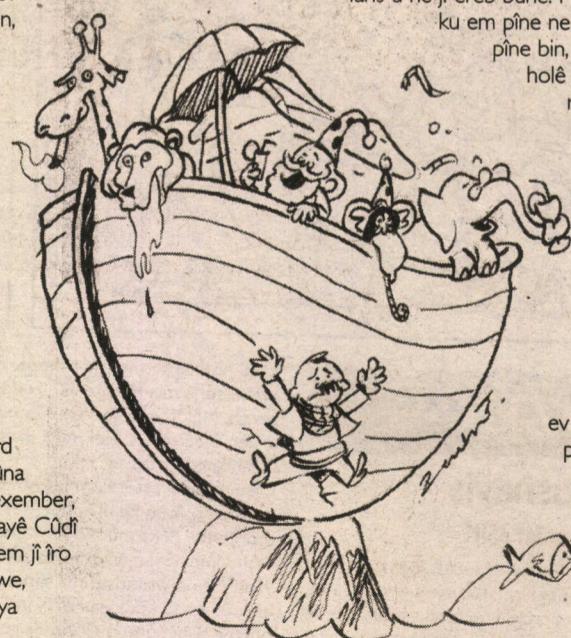
jînenîgariya xwe binivisînîn, gelo ka

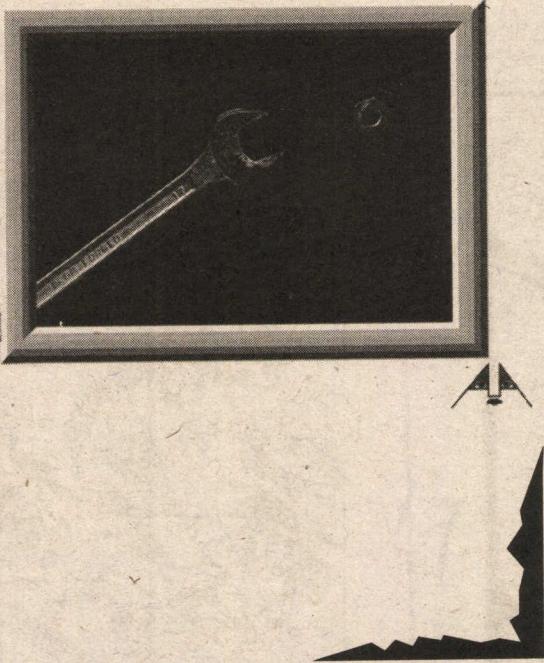
wê vê carê kî Keştiya Nuh pêxember bikşîne û

xelas bike.

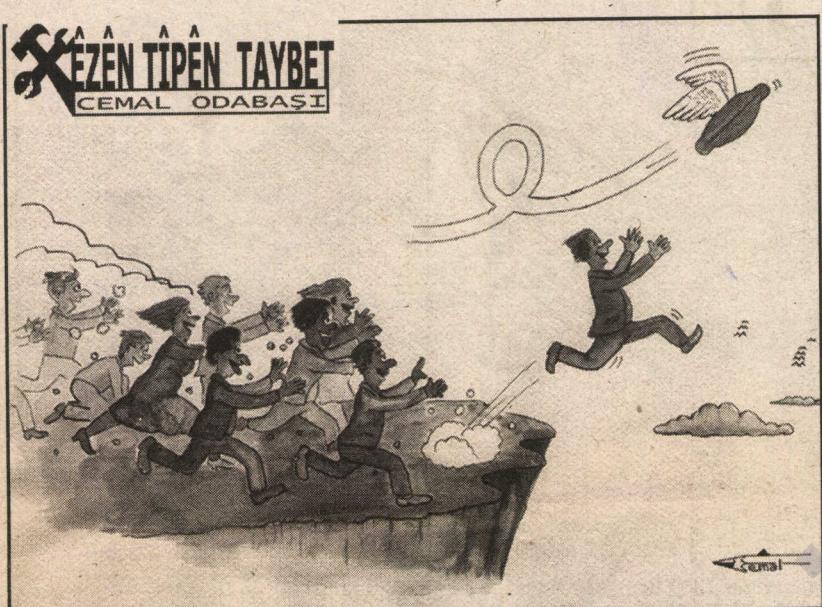
Weleñ kî dikişîne û xelas dike bila bike,

lê ji bo me ewqas pînetî bes e. ■

XEZEN TIPEN TAYBET
CEMAL ODABAŞI

Ên Pîneyê
nexwînin,
hêşir wê
hertim bi
wan re
dost bel...

Xwendevaneke aqile
wî di ser kumê wî re

Bavê xêzkarê me
Aşkın û Behîc
Ayrancıoğlu koça
xwe ya dawîn kiriye.
Pîne ji wan û mal-
bata wan re
şerxweşiyê dixwaze
û dibêje bila serê
wan sax be.

Pencereya Peyvê

1. Şemiya Toşê:

Berbeyaniya ko di koşeyên wê de balefirêن te yên kaxezî
û hetava te ya ji xweliyî dilikumîn. Berbeyaniya ko deng ji
birîna te nedianî, berbeyaniyeke poşmandar û bê nan û
xwê bû.

Balefirêن ku toza te radiperandin û bijankên kolanêن
te bi lerzê av didan, ji cergê sedsalê ber bi girî ve sernîşîv
dibûn. Tu li xwe û li zingîna sirûdêن xwe temaşa dikî, tu
wateyên mirinê vedibijêrî û xwe bi talanan sertac dikî.

Dilê te, di gurmîna cegerdar de, di xirecira olam û alan
û êlan û kêran de, hildiperike asoyen gûmanê û rûpelên
veçiryayî yên dîrokê di rondikên qonaxê de dinimîne.

Destêن te yên ji beybûn û qamîşan, wek hestine
xunavgirtî, herikîna sirûdan zeft dikin û xwêdana sar ji ser
eniya Seid Axayê Deqorî zuha dikin.

Serbazên nenas li ber termê peyva te radiwestin,
stêrk ji çavêن pirtûka te dirijin û bejna te di ferhenga
şewatan de li xwe, li me, li tozê, li xweşmîren bagerê
mikur tê.

2. Yekşema Sînemayê

Li ber dîwarê heman berbeyaniyê, li paş pencereyên
şkestû yên xewna dayikên ji toza bendemana dijwar, di
wê qîrîna teng û tenik de, di pend û şîretên agirekî tîndar
de, zarokên qederê digel laş û pêñûsên xwe yên ji avê
qederekî hatin biraştin. Qederekî bi çolistana dûmanê şâ
bûn û qederekî serên xwe yên biçûk li ser balgehêñ
gunehkariyê danîn.

Mewjîen xwe di bin balgehêñ xwe de ji bîr kiribûn,
Defterên xwe bi pevçûnan qermiçandibûn û şorê
xwe yên nûşehkirî ji ber vîzevîza bagera evînê didane alî.

Navên sawdar yên fîrişte û rûperiyân bi lêv dikirin û
xwedayêñ wêranan di "Olemp" a sîngâ xwe de hînî
lîskîn xwe yên efsanewî dikirin.

şîşen xatirxwestineke lajewerdî di çavêñ dayikên xwe
de dicandin. Berêñ xwe, her derêñ xwe, lawik û heyran û
dengbêj û şerêñ xwe, bi gavine lezgîn didane agirdanka
Sînemaya Amûdê.

3. Duşema girtûxaneyê

Stûnêñ nifirê di hinavêñ demê de disincirîn, rûbarêñ
şewatan û xweliya serê gundan û bajaran û paytextan û
nexşeyan û bendergeh û bargeh û derya û oqyanosan di
guliyêñ êgir de semageriya ebedî pêşkêşî hişê qederê
dikin.

De gur bibe!

De nemir bibe ey dîlana ji dûmanê!

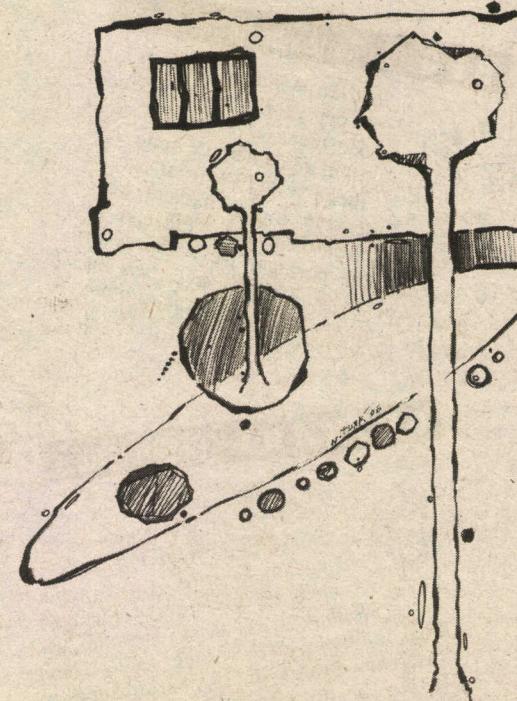
De qoçan û belge û nameyên xwe yên ji mizgîniyêñ
giyankuj rizgar bike, radestû gifî bibe û di çavêñ kesk yên
berbeyaniyê de alêñ
bêrikirina xwe
daçikîne:

—Bavê min spîn-
dar e, dayika min
şengebî ye, kurê min
Sîpan e!

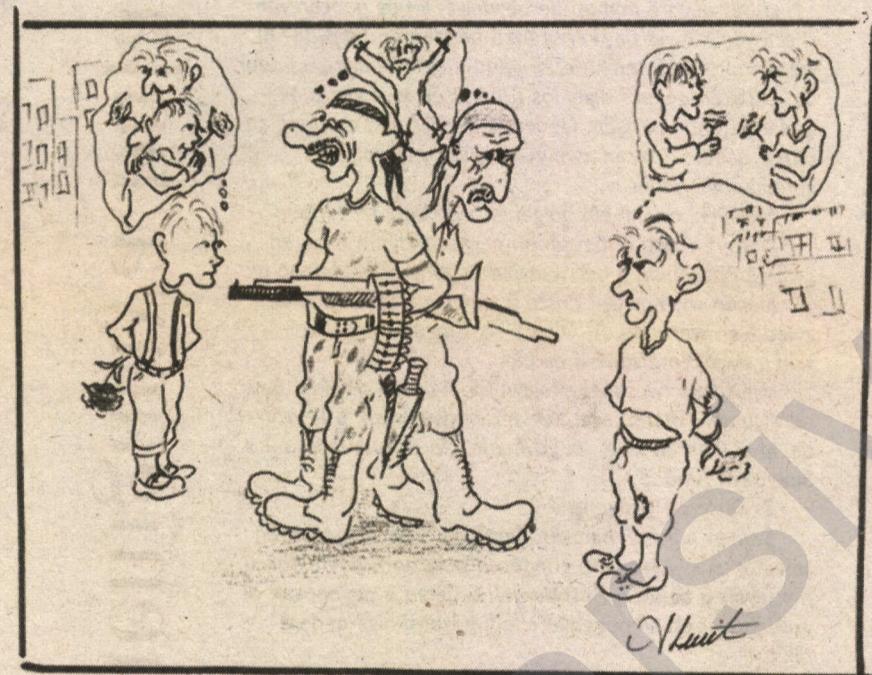
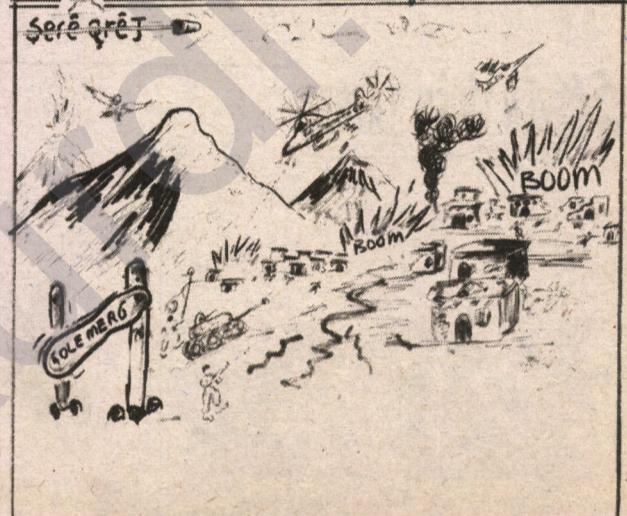
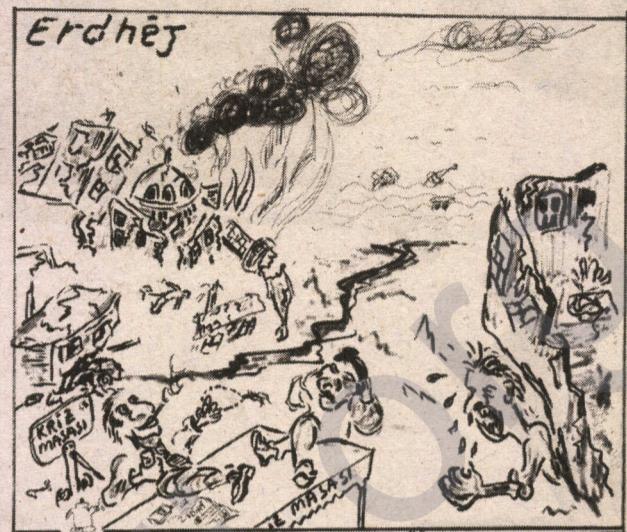
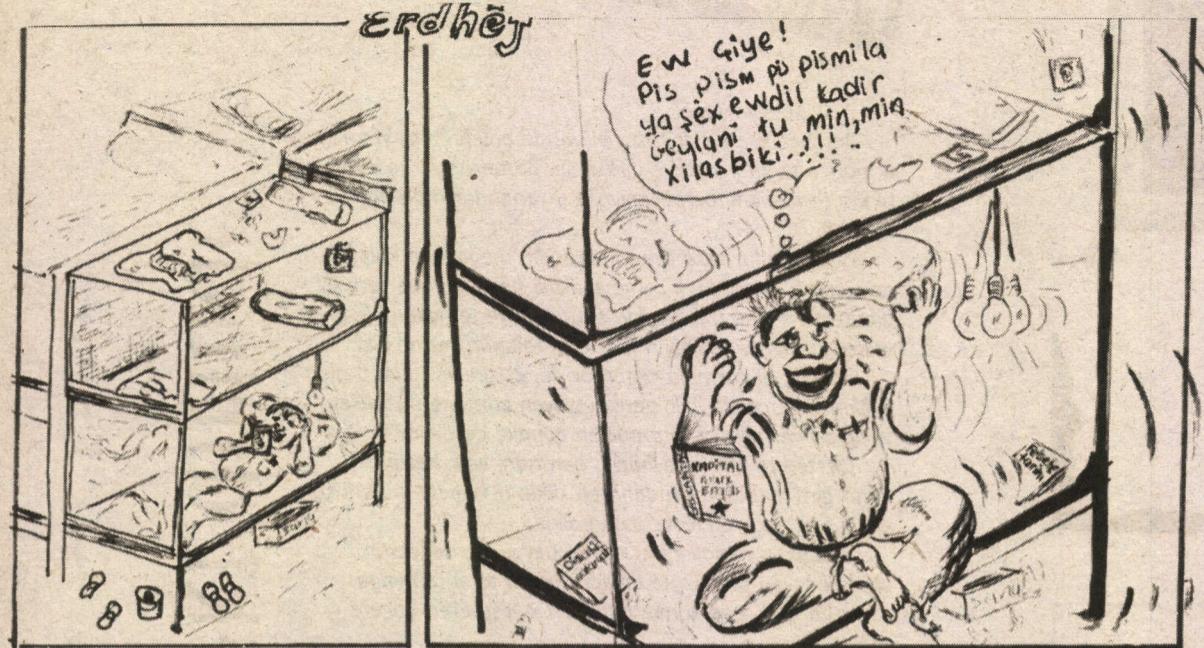
"Felemez" ji
"Hiznî" re digot û
xilmaşıya êvarê ji ser
xilêfkîn çavêñ xwe
dadiweşand.

—Xînâ kesk a
ku ji hişê min ber bi
berbeyaniya tawan-
bar ve diherike,
anuha, dê ber bi te
û ber bi şevistana
kirasên dayikên
şewatan ve biherike!

"Hiznî" ji
"Felemez" re digot û
zingîna katjmîran di
dilê bêhüdeyîye de
dihejmart.

Jînenîgariya bajarekî dirinde

Xêzkarê /a xêzewîst û hibr bi xêr! Ev rûpel ji bo te hatiye vegetandin. Ji bo tu madê xwe tirş nekî û nebêjî, Pîneyê rû ji me bâdaye! Ev rûpel, mişara te ye, tu çi tê de diçinî, tu bi kêfa xwe yî. Netirse, jêhatibûna xwe ya ilegal derîne holê. Em li benda nûberên te ne, da ku şalikên te têr bike-milin û bistewin...
Xêzwxes be!!!

BEQ Ên destê sibê hatine dînyê

Piştî ku evîndara te baqılı kir û bi pey yekî ji te dewlemedir ket, perê te yê mayî ji wê di qumarê de here vê heftê. 15'ê mehê xwediyyê xêni wê te derxine ji ber nedana heqê xwe kirê, elektrik û avê. Kêlîka ku tu bixe. Apê te yê li Elmanyayê, berî ku bimire, mîrata xwe par kiriye, lê tu ji bir kiriye.

QUŞXANE Ên berî nîvro...

Van rojana, ew merivê we yê - 20-30 sal e li metropolê-ku te ji bo kurê wi di hundirê sé mehan de kurdiya xwe ji bir kiribû û hînî tirkiya Stenbolê bûbûyi, wê were mîvanê we. Kurik ji te hez dike. Lê ji ber ku ew û bavê xwe ji hev haydar dibin ku her duyan ji çav berdaye te, fay wê çêbibe di navbera we de û şevbuhîrka we, wê biherime.

CASIK Ên ber êvarê...

Wexta ku stêra sibê hat texma mîzînê û heyyat ser kêzînê, qismetê we, wê vebe. Serê payizê daweta we wê li dar bikeve. Her tiş wek ku hûn dixwazin wê derbas bibe. Govend wê fireh bigere li ber tembûra Eminê Erbanî. Gelek zêr, zîv û pere wê were ser hev.

HUDHUDK Ên heft mehî hatine

Ji ber zimanê te, pismamî te wê jîna xwe berde. Birayê jîna wîjî, wê dotmama te ya ku berdêliya wê bi, berde. Eşîra we, wê li nav hev bikeve. Hin kes wê birin bibin. Xalê te wê jîna xwe ya ku ji bera dinê ye, berde. Apê te ji, ewê berdêliya wê... Gelek kesen kal ji. Jin, én ciwan, wê tev hevalan bibin. Mér, wê li ber destê şex tobe bikin, xwe bavêjin teriqetê.

MOZ Ên bûna wan ne diyar

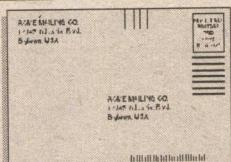

Riyek li pêşîya we ye. Rîyeke dûvdirêj û tarî... Hûnê geleki tê de bimesin. Tişte ku hûn dixwazin, di dawiya vê riyê de ye. Hûnê bigihîjin ber wî tişî û paşê wê li ber çavê we res bibe, hûnê disa di riya xwe re vegerin malê.

ZIRNE Ên nîvê şevê...

Rojen xwes li pêşîya we ne. Qismetê we hem ji hêla dilan ve hem ji hêla pereyan ve vekiriye. Qismet wê bi awayekî pir hêsan were destê we. Hûnê ji ser xwe herin. Hûn ji ser xwe çûn û pê ve, qismetê we ji wê here. Hûnê bi tepan bi xwe bikevin.

W A M e d a N K

PîneFESTO

Rahêje pênuş û
kaxizê...
pênuşxwes!...

wendevanê/o (em ci zanin ka tu birêz i an bêrêz i), nebêje 'ev ci niviseke dirêj e' û bixwîne, ji kerema me re!

Heya iro te karûbarê xwe bi têra xwe bi cih neanî (madê xwe tirş neke, nivîse bixwîne!). Lewma xwendevanî, bi tenê, ne xwendina rojnameyê an jî kovarê ye. Divê tu li ser her tiştê di kovarê de derketiye, dîtin û ramanê xwe bidî xuyakirin. Kêfa te ji ci re tê, an jî imana te ji ci dice, divê tu, di cih de, diyar bikî. Nexwe em nikarin kovareke bi dilê te derxin. Dema te tiştêkî wisa nekir, mafê te tune ye ku gili û gazincen xwe bikî. Ci di dilê te hebe, peya bike! Tiştêkî jê berne...!!

Pîneyê bêcêr nehêle

Nebêje, "jixwe wê hin kesê tiştên ku ez bêjim, bêjin." Ji ber ku her kes wilo dibêje, dawiyê rewşa kovarê an jî rojnameyê, wekî komên futbolê yên ku li ber tribûnê vik û vala dilizîn, dibe. Çawa ku gokger, li ber tribûnê vik û vala li maçê sor nabin. Kovar jî, ger bêname, bêtelefon û bêrexne bimînin, li karê xwe sor nabin. Heçî xwendevanê Pîneyê be û rexne û pêşniyâren xwe jê re neşine, Velî Göçer xaniyê wê/wî çêbike!...

Em bawer in, wê tribûnê Pîneyê mişt tiji bin (bilêtên wê dê li karaborsayê bêne firotin!), lê em naxwazin tu tenê li me temâse bikî. Ne hewce ye "bêmane" bin, "bimanê", çêr û sixêfan li me bibarîne. Bila tiştêk li te nebe kul! Zenga dilê xwe birêjîne...!! Lê dema tu nayê maçê, em nikarin bi dilê xwe û te bilizîn, divê tu pişa me bigirî.

Fîtnekarê şerekî ramanî

Li aliye din, wê di nava Pîneyê dîtin û ramanê ji hev cihê hebin; heta nivîskarênu ku kêfa wan ji hev re neyê jî dê binivîsin. Dibe ku di nava Pîneyê (bêguman li gorî pîvanê Peymana Cenewreyê!) "şerekî ramanî" li dar bikeve. Jixwe yek ji armancê Pîneyê jî ev e! A dîtir, karîkatûr û nivîsen li diji xeta weşanê ya Pîneyê jî, dê bêne weşandin. Li ser nivîs û xêzân ku imana te jê çû, bi nivîs û xêzân bersiva xwe ji me re bişîne.

Heta iro te her tim got, "Serdestan zimanê me qedexe kiriye, lewre ez nikarin bi zimanê kurdî xwe ifade bikim." Baş e. Ma di nava malê de jî dewlet heye, tu bi zimanê serdestan dipeyivî? Ma li welatên cihanê yên din, ku tu lê dimîn jî, zimanê kurdî qedexe ye? Gelê Kosovayê ji bo ku bi zimanê xwe perwerdehiya xwe pêk bîne, tûnel kola û di bin tanq û topan de ciwan û zarokên xwe perwerde kir. Lî em di nava mala xwe de jî bi kurdî napeyivîn. Sosret û ecêbeke giran e...! Aqubet ne li serê dijiminê me jî be...?"

Edî divê em vê yekê bibînin, em bi xwe li ber zimanê xwe bend û asteng in. Divê em xwe nexapînin; astengî û qedexekirina dewlettê, nikare li ber belavbûna zimanê me bibe bend û asteng. Me hîna xwe ji kompleksên ku serdestan çandine dil û hinavêne, neşûştiye. Dema em bi kurdî dipeyivîn, em xwe "gundî û paşverû", tirkî dipeyivîn "bajarî û pêşverû" dihesibînin. Ev psîkolojî, di nava mîjîye rewşenbîrên me de jî serdest e. Lewre hin rewşnebîrên (!) me dibêjin, "Ma bi zimanê kurdî lêkolîn çêdibe! Ew zimanê folklorê ye!"

Kêmasî ne di zimên de ye, kêmasî di serê mirovan de ye. Her ziman ji bo pêşketin û stewînê bikêrhatî û guncaw e. Bes lêxwediderketin divê. Zimanê kurdî di vî warî de gelekî bikêrhatî û bijûn e. Jixwe gelek kurd jî, ji ber ku bi dewlemendî û hêjadariya zimanê xwe nehesiyane, li zimanê xwe xwedî dernakevin.

Yekîtiya Zabitayê Zimanê Kurdi
Pîne, wê li hemberî kurdên ku bi kurdî napeyivîn, Yekîtiya Zabitayê Zimanê Kurdi ava bike. Kesên dilxwaz û dilsoz, bila serî li Pîneyê bidin, lê divê leşkerî nekiribin!... Ji bo ku tu giliyê kurdên bi kurdî napeyivîn bikî, nîmero 0 00 e. Xelata te jî, ferhenga İnstutiya Kurdi ye (xwedî jî nizane wê kengê derkev!..)

Tiştêkî din, bi kurdî zañîn, bi tenê ne axaftin e, divê tu pê binivîsî û bixwînî. Ka çend kurd, nemaze li Bakur, dikarin bi kurdî nameyekê binivîsin. Gelo te heyâ iro bi kurdî name an jî pîroznameyek ji kesekî/re şandiye? (Em nabêjin xwe bikuje!..)

Li gelek saziyên kurdan, kurd bi zimanê serdestan dipeyivîn. Tiştêkî balkêş û sosret, dîsa bi taybetî li Bakur(!), em kurdên ji parçeyên din jî hîna tirkî dîkin. Her wiha gelek kur-

dên ku bi tirkî nizanîn jî, li van sazî û komeleyan hîna tirkî dibin. Ji ber ku tirkî sembola bajarîbûnê(!) tê hesibandin, gelek kurd ji bo ku hîna tirkî bibin, xwe dihetikîn. A seyr û ecêtir, gelek kurd hînbûna kurdî wekî hobiyekê dibînin, bi vî awayî hîna kurdî dibin. Em ci bêjin, topa xwedê li wan bikeve û kûlî zimanê wan bixwin!...!

Çar pîneyan biçirîne

Lê, ew dê û bavêne welatparêz(!), ku bi hev re kurdî, lê belê bi zarokên xwe re tirkî dipeyivîn!... Xwedê wan bihêre û avê li wan venexwe!... Ji ber ku ew dixwazin zarokê wan bibe kurd, ew ji bo ku nikarin bibin tirk, li kurdayetiya xwe xwedî derdikevin. Ger ku bikaribin bibin tirk, wê di cih de, dev ji kurdayetiye berdin! Ma tirkî ne sembola bajarîbûnê ye!

Dîsa Misak-i Millî di nava mîjîye te de hilneweşiyane. Ma te heyâ iro qet dil kir ku tu biçî Silêmanî, Zaxo, Mehabad, Urmiyê, Qamışloyê an jî Amed, Dêrsim, Çolemerg û Wanê? Sînor û tixûb di dil û mîjî de ne; asteng û bend ne cografik in. Yanê tu wan Çar Pîneyan ji holê rakî! Ger tu dil dikî bibî xwendevanekî/e Pîneyê...

Li gelek sazî û komeleyen me wêneyê Che Guevara, Rosa Luxemburg, Deniz Gezmîş û gelek wêneyen şoresgerên cihanê daleqandî ne, lê wêneyê Qazî Mihamed, Leyla Qasim, Margaret an jî wêneyê Şêx Seîd, Seyîd Rîza û İhsan Nûrî Paşa tune ye.

Wekî din, heçî kurd be û ji bo ku hîna 'zêravên kurdî' yên din be, tiştêkî neke, bila ji xwe re li welatekî din bigere!... Pîne, ji bo van kesan seferen bo Sibîryayê li dar dixe. Lewra pêwîst e her kurd

bi
tenê
bi

zêravayê xwe nemîne, hêdî hêdî hîna zêravê din jî bibe. Ev yek, wê di demeke dûvedirej de pêk were. Divê em 'bi hêdîka bileyin...'!

Ma kurdî ji jinbavê ye!

Gelek kurd dibêjin, 'ez nikarim bi kurdî xwe ifade bikim.' Malava! Dibistan û dewleta vî zimanî heye ku tu pê xwe ifade bikî. Bi salan e ev ziman qedexe ye û nebûye zimanê siyaset, huner û perwerdehiyê. Ji ber vê hindê, ji bo ku tu bikaribî xwe pê ifade bikî, divê tu hinekî serê xwe bişînî û jixwe wê gelekî jî bişe. Jixwe heya ku zimanek nebe zimanê meaş û diplomayê, wê ji 'jinbav an jî Eyşika ereb be..!' Çima kurdêne me li Stenbolê, di nava sê mehan de, hîna zimanê rûsi dibin? Lî tiştên em iro bikin, em nakin.

Her wiha tu li her derê qala welatekî azad dikî, lê tu ji bo jiyanâ li wî welatî tevdireke berbiçav nakî. Ger te ji dil doza welatekî azad bikerî û pê bawer bibûyayî, te ji bo ku hîna zimanê wî welatekî bibî, hazırlıya xwe bikira. Ji bo ku tu ji dil bawer nakî, zimanê wê ne li ser bala te ye?.. Ka em bêjin me li Bakur bi tirkî karûbarê xwe bir serî, ma bi vî awayî em hêdî hêdî ji başûr û rojhîlat dûr nakevin..!

Dawiya dawî, wê Pîne qedera ku reş hatiye lêxistin, kesk û sor û zer lêxe! Vê qasê bi xatire te, oxira te ya ken û ramanê be...■

K O V A R A P A N Z D E R O J İ (ONBEŞGÜNLÜK DERGİ)

- Xwedî (İmtiyaz Sahibi) M. Nuri KARAKOYUN
- Gerînendeyê Gişî Mazlum DOĞAN
- Berpîrsiyare Karî Nîşîsarân
- (Yazi İşleri Müdürü) AbdURRAHMAN PEKEDEŞ
- Kargerê Gişî (Genel Müdür) SEYİT KARABAŞ
- Rûpelsaçı A. RAHMAN ÇELİK
- Navîşan (Yönetim Yeri) İstiklal Cad. AYHAN İŞIK sokak.19/1 Beyoğlu/İSTANBUL
- Tel: 212 2927270
- Fax: 212 251 95 85
- Kargerî (İdare)
(212) 245 16 50
- Çapxane: YENİ ASYA MATBAACILIK A.Ş.
- YAYIN KOORDİNASYON SES BASIN VE YAYINCILIK SAN. TİC. LTD.ŞTİ.
- Belavkirin BİRYAY DAĞITIM
- Nûnergeha Amedê Tel: (412) 223 34 83

VANA
Lİ SER VĒ MESELA
AŞTİYÊ NE JI DIL IN!
YA NA WĒ VANA
BIBIRAŞTANA
Û BİSANDANA.
TEV
PROPAGANDA YE

.org